

Republika Hrvatska
Županijski sud u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: 15 P-13/2021-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Županijski sud u Zagrebu, po sutkinji toga suda Jadranki Travaš kao sucu pojedincu u pravnoj stvari tužitelja Udruge Dugine obitelji, OIB: 92738680199 iz Zagreba, Omiška ulica 18, kojeg zastupa punomoćnica Zrinka Bojanić, odvjetnica u Zagrebu, protiv tuženika „Vigilare“, Udruge za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanja dostojanstva i prava pojedinaca, obitelji i vrijednosti života, OIB: 10032997386, iz Zagreba, Grahorova 4, kojeg zastupa punomoćnik Krešimir Grebenar, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Jagar & Grebenar u Zagrebu, radi zaštite od diskriminacije, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene 22. rujna 2021., u nazočnosti punomoćnika tužitelja Zrinka Bojanić, odvjetnice u Zagrebu i punomoćnika tuženika Krešimira Grebenara, odvjetnika u Odvjetničkom društvu Jagar & Grebenar u Zagrebu, radi zaštite od diskriminacije, dana 24. rujna 2021,

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je tuženik „Vigilare“, Udruga za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanja dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života, pokrenuo peticiju naziva „Stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake-duge, zaštitimo djecu i obitelj! te da je cijelokupnim sadržajem objavljenim na web-stranici pod nazivom „fake-duga.vigilare.org“ a naročito dijelom teksta: „Takvo okruženje je za djecu štetno te doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca, a time i nestabilnog društva.“

„Hrvatska televizija preko homoseksualnog sadržaja želi skuhati našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande normalizirati ono što je neprirodno i nastrano.“

diskriminirao, poticao na diskriminaciju i uz nemiravao LGBTIQ osobe i njihove obitelji.

2. Nalaže se tuženiku „Vigilare“, Udrizi za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanja dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života, da u roku od osam dana ukloni sav diskriminirajući i uznemiravajući sadržaj s web -stranice „fake-duga.vigilare.org.“ te mu se zabranjuje daljnje objavljivanje i korištenje sadržaja koji na bilo koji način diskriminira, potiče na diskriminaciju i uznemirava LGBTIQ osobe, njihove obitelji i djecu.

3. Ova presuda objavit će se u dnevnim novinama Jutarnji list i Večernji list u roku 8 dana na trošak tuženika „Vigilare“, Udruge za promicanje sudjelovanje građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanja dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života.“

II. Nalaže se tužitelju Udrugi „Dugine obitelji“ da tuženiku „Vigilare“, Udrizi za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanja dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života, naknadi troškove postupka u iznosu od 10.172,00 kuna, u roku 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužitelj Udruga Dugine obitelji kao udruga osnovana u skladu sa zakonom koja se u okviru svoje djelatnosti zalaže za obiteljska i roditeljska prava LGBTIQ osoba uz potporu i podršku njihovoj djeci i roditeljima LGBTIQ osoba, podnijeli su 7. srpnja 2020. protiv tuženika „Vigilare“, Udruge za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanja dostojanstva i prava pojedinaca, obitelji i vrijednosti, udružnu tužbu na temelju odredbe članka 24. stavka 1. Zakona o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“, broj: 85/08., 112/12., dalje ZSD), radi diskriminacije osoba homoseksualne orientacije i njihovih obitelji, tvrdeći da je tužnik otvaranjem posebne internetske stranicu pod nazivom „fake-duga.vigilare.org.“ i pokretanjem peticije protiv emitiranja filma na Hrvatskoj radioteleviziji „Janina dugina obitelj“ pod nazivom „Stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake duge, zaštitimo djecu i obitelj“. izravno diskriminirao osobe homoseksualne orientacije i njihove obitelji.

2. U tužbi tužitelj ukazuje da tužnik u sadržaju teksta peticije navodi da je protiv emitiranja filma „Janina dugina obitelj“, najavljenog kao „dokumentarni film za djecu“ jer da Hrvatska radio televizija preko homoseksualnog sadržaja želi „skuhati“ našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande normalizirati ono što je neprirodno i nastrano, a ujedno tuženik navodi da je predsjednik Republike Hrvatske, Hrvatskoj, podržao njihove zahtjeve da se već traumatiziranu djecu iz domova izručuje homoseksualcima i lezbijkama na udomljavanje i posvajanje, što je protivno Ustavu Republike Hrvatske kao i uvođenje homo-ideologije u sve hrvatske zakone. Tuženik poziva na potpisivanje prosvjednog dopisa Hrvatskoj televiziji i predsjedniku Republike Hrvatske sa zahtjevom da se hrvatskom društvu prestane nametati homoseksualnu ideologiju i životni stil kao normalan i pogodan za podizanje djece i stvaranju nezdravih pojedinaca, a time i nestabilnosti društva, te navodi da svako dijete treba i ima pravo na oca i majku, duga je biblijski znak saveza između Boga i

čovjeka, čovjek je stvoren kao muško i žensko, obitelj čine muškarac i žena koji stvaraju i podižu djecu - sve ostalo je fake duga i fake obitelj, nešto što bi na silu htjelo biti obitelj, ali to nikako ne može i nikada neće biti.

3. Nadalje, tužitelj u tužbi navodi kako je tuženik objavom teksta uz peticiju na web-stranici „fake-duga.viligare.org“, a onda i aktivnim djelovanjem kako bi istu vidjelo što veći broj osoba ostvario neželjene radnje koje imaju za cilj povrijediti dostojanstvo LGBTIQ osoba i njihovih obitelji, uzrokovati opravdani strah, neprijateljsko i ponižavajuće te uvredljivo okruženje iako iste osobe imaju pravo ne biti diskriminirane i ne biti uznemiravane lažnim tvrdnjama tuženika zato što se po svojoj spolnoj orientaciji ili izražavanju spolnog ili rodnog identiteta razlikuju od većine.

4. Također, tužitelj ukazuje da je tuženik raspisivanjem peticije izrazito uvredljivog, diskriminatornog i uznemirujućeg sadržaja kao i neistinitim konstrukcijama iz peticije postupio na način koji vrijeđa dostojanstvo skupine ljudi i njihove djece te potiče na njihovu diskriminaciju i uznemirivanje, a objavom i širenjem ovakve peticije želi utjecati na atmosferu u društvu koja bi rezultirala izmjenom zakonodavstva koje štite LGBTIQ osobe i to sužavajući njihova stečena prava i prava njihovih obitelji, što unosi nesigurnost u obiteljske zajednice tih osoba.

5. U tužbi tužitelj deklatornim dijelom tužbenog zahtjeva traži da sud utvrdi da je tuženik cjelokupnim sadržajem objavljenim na web stranici pod nazivom „fake-duga.vigilare.org.“ diskriminirao, poticao na diskriminaciju i uznemirivao LGBTIQ osobe i njihove obitelji pokretanjem peticije pod nazivom „stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake duge, zaštитimo djecu i obitelji“ te objavljenim sadržajem a naročito dijelom teksta „Takvo okruženje je za djecu štetno te doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca a time i nestabilnog društva. Hrvatska televizija preko homoseksualnog sadržaja želi skuhati našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande normalizirati ono što je neprirodno i nastrano.“ Tužitelj se poziva na odredbu članka 35. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 56/90., 135/97., 8/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10., 5/14., dalje: Ustav) te na odredbe članka 3. stavka 1. i 3., članka 4. stavka 1. članka 8., članka 20. i članka 24. ZSD-a.

6. Nadalje, restitutivnim i prohibitivnim tužbenim zahtjevom tužitelj traži da se tuženiku naloži da u roku od osam dana ukloni sav diskriminirajući i uznemirujući sadržaj s web-stranice „fake-duga.viligare.org“ te da mu se zabrani daljnje objavljivanje i korištenje sadržaja koji na bilo koji način diskriminira, potiče na diskriminaciju i uznemirava LGBTIQ osobe, njihove obitelji i djecu. Ujedno tužitelj publikacijskim zahtjevom traži objavu presude u dnevnim novinama „Jutarnji list“ i „Večernji list“, na trošak tuženika.

7. U odgovoru na tužbu tuženik osporava aktivnu legitimaciju i tvrdi da niti jedan od navoda iz peticije ne predstavlja diskriminaciju odnosno uznemirivanje niti da je bila namjera tuženika vrijedanje dostojanstva LGBTIQ osoba i njihovih obitelji već ističe da tekst peticije predstavlja prvenstveno kritiku upućenu programskoj politici i programskom sadržaju 3. programa Hrvatske-radiotelevizije te odluci i postupcima predsjednika Republike Hrvatske radi primanja predstavnika udruge „Dugine obitelji“, autore prve dječje gay slikovnica u Hrvatskoj. Istiće da kada bi sporni navodi i bili

diskriminatori da isti sukladno članku 9. stavku 2. točki 5. i 10. ZSD-a predstavljaju iznimku od diskriminacije.

8. Nadalje, tuženik tvrdi da predmetna peticija nije imala za cilj povredu dostojanstva i uzrokovanje straha, neprijateljskog, ponižavajućeg ili uvredljivog okruženja za osobe različitih seksualnih sklonosti i njihovih bližnjih, već je njen smisao bio izreći građansku kritiku i vrijednosni sud slijedom čega peticija predstavlja izraz prava na slobodno iznošenje misli i govora i u tom okviru kritičkog rasuđivanja pitanja od javnog odnosno društvenog i političkog interesa. UKAZUJE NA PRAKSU Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Handyside v.the United Kingdom u kojem se pravo na slobodu izražavanja odnosi ne samo na informacije i izjave koje se primaju blagonaklono ili se smatraju neškodljivima ili nevažnim nego i na one koje „vrijeđaju, šokiraju ili uznemiruju“. Stoga tuženik predlaže odbiti tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan.

9. Sud je u tijeku postupka proveo dokaze uvidom u dostavljenu dokumentaciju od strane stranaka, ispise iz registra udruga za tužitelja i tuženika, ispise sporne peticije tuženika, odgovor Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova na pritužbu tužitelja ev.br.PRS 09-01/20-25 Ur.broj: 28-20-02 od 13. svibnja 2020., ispise priloženih članaka, za što su stranke učinile nespornim da svi sadržaji priloženih ispisa sa internetskih stranica odgovaraju sadržaju tih stranica te da ih nije potrebno neposredno pregledavati te je pročitan je Statut tužitelja i tuženika.

10. Tužbeni zahtjev je neosnovan.

11. Neosnovano tuženik prigovara da tužitelj nema aktivnu legitimaciju za pokretanje predmetnog postupka. Ovo iz razloga jer prema odredbi članka 24. stavka 1. ZSD-a udruge, tijela ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, a imaju opravdani interes za zaštitu kolektivnih interesa određene skupine, ili se u sklopu svoje djelatnosti bave zaštitom prava na jednako postupanje su ovlašteni na njezino podnošenje ako učine vjerojatnim da je postupanjem tuženika povrijeđeno pravo na jednako postupanje većeg broja osoba koje pretežno pripadaju skupini čija prava tužitelj štiti.

12. Osnovna je karakteristika udružne tužbe, upravo u mogućnosti da sudski postupak pokreću organizacije kojima nije povrijeđeno zaštićeno dobro neke pojimene identificirane žrtve, već je dovoljno da se sporno postupanje tuženika odnosi na veći broj osoba koje pripadaju određenoj skupini, koja se po prirodi stvari može povezati s nekom od razlikovnih osobina, a u ovom slučaju se radi o spolnoj orientaciji.

13. Tijekom postupka utvrđeno je da je tuženik otvorio posebnu internetsku stranicu pod nazivom „fake-duga.vigilare.org.“ i pokrenuo peticiju pod nazivom „Stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake duge, zaštitimo djecu i obitelj.“ U peticiji je tuženik izravno pozvao na potpisivanje peticije navodeći kao cilj protivljenje emitiranju filma „Janina dugina obitelj“, najavljenog kao dokumentarni film za djecu za koji navodi da „Hrvatska televizija - koja se financira našim novcem-preko homoseksualnog sadržaja želi „skuhati“ našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande normalizirati ono što je neprirodno i nastrano. Tekstom peticije

tuženik poziva na potpisivanje prosvjednog dopisa Hrvatskoj radioteleviziji i predsjedniku Milanoviću sa zahtjevom da hrvatskom društvu prestanu nametati homoseksualnu ideologiju i promicati fake (lažne obitelji). Nadalje, tuženik u sadržaju teksta peticije navodi da time što je predsjednik Hrvatske, Zoran Milanović, 29. travnja 2020. primio na Pantovčaku predstavnike udruge „Dugine obitelji“ „podržao je njihove zahtjeve da se već traumatiziranu djecu iz domova izručuje homoseksualcima i lezbijkama na udomljavanje i posvajanje što je protivno Ustavu kao i uvođenje homo-ideologije u sve hrvatske zakone te da se prestane nametati homoseksualna ideologija kao normalna i pogodna za podizanje djece i promicati fake (lažne) obitelji jer je takvo okruženje za djecu štetno i doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca a time i nestabilnosti društva jer da svako dijete treba i ima pravo na oca i majku, duga je biblijski znak saveza Boga i čovjeka, čovjek je stvoren kao muško i žensko, obitelj čine muškarac i žena koji stvaraju i podižu djecu-sve ostalo je fake duga i fake obitelj, nešto što bi nasilu htjelo biti ali to nikako ne može i nikada neće biti.“

14. Tuženik je opisano postupanje poduzeo kao udruga i pravna osoba (članak 1. stavak 2. Statuta tuženika) i kao organizacija civilnog društva posredstvom Interneta kao medija, tako da opisano djelovanje potпадa pod primjenu ZSD, sukladno odredbama članka 8. točke 7. i 9. toga Zakona.

15. U ovom se postupku radi isključivo o pravnom pitanju, je li tuženik cijelokupnim tekstrom peticije objavljenim na internetskoj stranici „fake-duga.viligare.org.“ a posebno tekstrom „Stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake duge, zaštitimo djecu i obitelj.“ „Takvo okruženje je za djecu štetno te doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca, a time i nestabilnog društva.“ „Hrvatska televizija preko homoseksualnog sadržaja želi „skuhati“ našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande, normalizirati ono što je neprirodno i nastrano.“ povrijedio pravo na jednako postupanje diskriminirane skupine u smislu članka 2. stavka 1., članka 3. stavka 1. i članka 4. stavka 1. u svezi članka 1. stavka 1. i 2. ZSD-a.

16. Prema odredbi članka 1. stavka 1. ZDS-a tim Zakonom se osigurava zaštita i promicanje jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretku Republike Hrvatske, stvaraju se prepostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i uređuje zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog nasljeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orientacije.

17. Diskriminacijom se u smislu toga Zakona smatra stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe po osnovi iz stavka 1. toga članka, kao i osobe povezane s njom rodbinskim ili drugim vezama (članak 1. stavak 2. ZDS-a).

18. Prema odredbi članka 2. stavka 1. ZSD-a izravna diskriminacija je postupanje uvjetovano nekom od navedenih diskriminacijskih osnova kojim se osoba stavlja ili je bila stavljenja, ili bi mogla biti stavljenja u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporedivoj situaciji, dok odredba članka 2. stavka 2. ZSD-a neizravnu diskriminaciju definira u situaciji kada naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa, stavlja ili bi

mogla staviti osobe u nepovoljniji položaj po navedenim diskriminacijskim osnovama, u odnosu na druge osobe u usporedivoj situaciji, osim ako se takva odredba, kriterij ili praksa mogu objektivno opravdati zakonitim ciljem, a sredstva za njihovo postizanja su primjerena i nužna.

19. Slijedom gore navedenih odredaba ZSD-a proizlazi, da je zajedničko obilježe izravne i neizravne diskriminacije, stavljanje u nepovoljniji položaj diskriminirane osobe u odnosu na druge osobe u usporedivoj situaciji, koja je uvjetovana nekom od diskriminacijskih osnova predviđenih odredbom članka 1. stavka 1. ZSD-a. Zakonodavac ne daje definiciju „nepovoljnijeg položaja“ a iz sadržaja navedene zakonske odredbe proizlazi da se isti utvrđuje poredbenim pristupom.

20. Prema ocjeni ovog suda, u konkretnom slučaju ne može se raditi o diskriminaciji u pojavnom obliku niti izravne, a ni neizravne diskriminacije, u smislu članka 2. stavka 1. i 2. ZSD-a. Ovo stoga, što je bit tih oblika diskriminacije u stavljanju ili mogućnosti stavljanja u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporednoj situaciji, a po nekoj od osnova iz članka 1. stavka 1. ZSD-a.

21. Naime, spornim navodima objavljenim na internetskoj stranici tuženika pod nazivom „fake-duga.vigilare.org“ te pokretanjem peticije radi emitiranja dokumentarnog filma za djecu „Janina dugina obitelj“ na programu Hrvatske radiotelevizije radi se o iznošenju kritičkog stava, u okviru sustava vrijednosti tuženika koji kao udruga promiče konzervativne društvene vrjednote i kulture života. Tuženik spornim tekstom peticije kritizira sadržaj televizijskog programa koji se nudi djeci filmom „Janina dugina obitelj“, a kojim se promovira homoseksualna obitelj s obzirom da je takvo viđenje obitelji u suprotnosti s vrijednostima za koje se tuženik kao udruga zalaže. Tuženik cijeli tekst peticije temelji načelima i sustavu vrijednosti koja promiče a koja su u skladu sa njegovim svjetonazorom i Statutom a u okviru slobode govora i izražavanja, kao i slobode kritike kao temeljnih vrijednosti demokratskog društva.

22. Nije sporno da je predmetni film „Janina dugina obitelj“, kao dokumentarni film za djecu, prikazan na Hrvatska televiziji.

23. Prema stavu ovog suda dio spornih navoda koje ističe tužitelj kao što je „Stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake duge, zaštitimo djecu i obitelj“. „Takvo okruženje je za djecu štetno te doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca, a time i nestabilnog društva.“ „Hrvatska televizija preko homoseksualnog sadržaja želi „skuhati“ našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande, normalizirati ono što je neprirodno i nastrano.“, može povrijediti osjećaje osoba homoseksualne orientacije. Međutim, spornim navodima se ne može staviti ili stvoriti mogućnost stavljanja u nepovoljniji položaj osobe istospolne orientacije, od drugih osoba u usporednoj situaciji.

24. Prema članku 3. stavku 1. ZSD-a uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje uzrokovano na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog nasljedja, rodnog

identiteta, izražavanja ili spolne orientacije, koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe, a koje uzrokuje strah, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

25. Prihvatljivim se ukazuje stajalište tužitelja da povezivanje osoba LGBTIQ osoba i njihovih obitelji sa „neprirodnim i nastranim“, bi načelno moglo predstavljati uznemiravanje kao oblik diskriminacije (članak 3. stavak 1. ZSD-a) koja se svodi na neželjeno ponašanje uzrokovo nekom diskriminirajućom osnovom iz članka 1. stavka 1. ZSD-a koje uzrokuje strah, neprijateljstvo, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

26. Međutim, za ovaj je oblik diskriminacije, bitno je da ima za cilj ili da stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe, što u konkretnom slučaju a po ocjeni ovog suda ne proizlazi iz provedenih dokaza. U konkretnom slučaju cilj je kritiziranje programske politike HTV-a, komentiranje televizijskog programa radi prikazivanja dokumentarnog filma za djecu „Janina dugina obitelj“ kojim se promovira izjednačenost istospolne zajednice sa bračnom a što je suprotno ciljevima udruge tuženika koji su u skladu s naukom i poslanjem katoličke crkve te promicanjem izvornog bića braka kao zajednice života muškarca i žene i obitelj u kojoj se podižu djeca (članak 5. Statuta).

27. Uvidom u sadržaj Statua tuženika razvidno je da tuženik zagovara tradicionalna svjetonazorska stajališta. Tako, temeljem odredbe članka 5. Statuta tuženika proizlazi da su ciljevi udruge, između ostalog, i: promicanje konzervativnih društvenih vrijednota i kulture života; afirmiranje ideje i vrijednosti konzervativizma kao legitimne, ali stigmatizirane i potisnute opcije; uspostavljanje narušene društvene ravnoteže u odnosu liberalno-konzervativno; promicanje i zaštita prava i dostojanstva osoba i zajednica na življenje i izražavanje duhovnih, moralnih, nacionalnih i obiteljskih vrijednota i uvjerenja bez diskriminacije, ismijavanja i ponižavanja u javnom životu; promicanje pristojnosti u javnosti – bez ponižavanja dostojanstva čovjeka; poticanja aktivnog sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva te edukacija o njihovoj važnosti za demokraciju. Iz navedenog ovaj sud zaključuje da tuženik ima legitimni interes za zaštitu prava i pripadnika katoličke vjeroispovijesti.

28. Stoga, je ovaj sud mišljenja da je, tuženik cijelokupnim tekstrom peticije izrazio svoju građansku kritiku u sklopu svog svjetonazora u svezi sadržaja programa Hrvatske radiotelevizije a povodom emitiranja filma „Janina dugina obitelj“ predstavljenog kao „dокументarnog filma za djecu“ polazeći od sustava vrijednosti za koje se zalaže tuženik u okviru slobode govora i izražavanja, kao i slobode kritike kao temeljnih vrijednosti demokratskog društva. Kritika programa javne televizije pa bila ona upućena na sadržaj koji prezentira vjerovanja, uvjerenja ili način života koji inače štiti ZSD, prema stavu ovog suda ne može se smatrati diskriminacijom ili uznemiravanjem.

29. Prema odredbi članka 9. stavka 2. točke 5. ZSD-a, ne smatra se diskriminacijom stavljanje u nepovoljniji položaj u slučaju koji je u vezi s djelovanjem u skladu s naukom i poslanjem crkve, i vjerske zajednice upisane u Evidenciju vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj, te druge javne ili privatne organizacije čiji se sustav vrijednosti temelji na vjeri ili uvjerenju, a koja djeluje u skladu s Ustavom i zakonom,

ako tako zahtijevaju vjerska doktrina ili uvjerenja, u slučaju kada zbog prirode tih aktivnosti ili okolnosti u kojima se obavljaju, vjera ili uvjerenje neke osobe predstavljaju istinski, zakonit i opravdan uvjet za obavljanje posla, uzimajući u obzir sustav vrijednosti te organizacije.

30. Stoga sukladno odredbi članka 9. stavka 2. točke 5. ZSD-a ovaj sud ne smatra diskriminacijom niti sporni dio teksta peticije koji tužitelj posebno izdvaja u tužbenom zahtjevu sadržaja „Zaustavimo fake duge, zaštitimo djecu i obitelj. Takvo okruženje je za djecu štetno te doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca, a time i nestabilnog društva.“ „Hrvatska televizija preko homoseksualnog sadržaja želi „skuhati“ našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande, normalizirati ono što je neprirodno i nastrano.,“ s obzirom da se radi o tuženikovom postupanju koje sukladno Statutu i stavovima Udruge promiče konzervativne društvene vrjednote i svjetonazor u skladu s naukom i poslanjem Katoličke crkve i kako to zahtijevaju vjerska doktrina, uvjerenje i ciljevi. U svjetlu takvog uvjerenja a imajući u vidu da kanon 2357 Katekizma Katoličke Crkve homoseksualnost opisuje kao „čin sam sebi neuredan“ i „protivan naravnom zakonu“ to se niti gore navedeni sporni dijelovi peticije tuženika ne mogu smatrati diskriminacijom, nego dopuštenim izražavanjem svjetonazora.

31. Međutim, iako izrazi tuženika „kuhanja djece i društva“ ili „nametanje homo-propagande kao i da se želi normalizirati ono što je neprirodno i nastrano“ vrijeđaju najviše civilizacijske vrednote kao što su međusobna tolerancija i poštivanje različitosti isto se ne može sagledati bez cijelokupnog sadržaja i cilja peticije koju je tuženik pokrenuo radi prosvjeda zbog emitiranja filma „Janina dugina obitelj“ koji promovira stavove i svjetonazor bitno različite od onog za koji se tuženik zalaže a koji su u skladu s vjerskim uvjerenjima pripadnika katoličke vjeroispovijesti, pa se stoga navedeno sukladno odredbi članka 9. stavka 2. točke 5. ZSD-a, ne smatra se diskriminacijom.

32. Prema članku 9. stavku 3. ZSD-a, navedena iznimka treba se tumačiti razmjerno cilju i svrsi zbog kojeg je određena, a to je upravo pravo tuženika koji promiče tradicionalne društvene vrijednosti te sukladno poslanju Katoličke crkve štiti prava pripadnika katoličke vjeroispovijesti.

33. Prema ocjeni ovog suda tuženik nije diskriminirao osobe na osnovi spolne orientacije niti dijelom teksta peticije koji glasi „Time je podržao njihove zahtjeve da se već traumatiziranu djecu iz domova izručuje homoseksualcima i lezbijkama na udomljavanje i posvajanje što je protivno hrvatskom Ustavu kao i uvođenje homo-ideologije u sve hrvatske zakone. Potpišite prosvjedni dopis HRT-u i predsjedniku Milanoviću sa zahtjevom da hrvatskom društvu prestanu nametati homoseksualnu ideologiju. Svako dijete treba i ima pravo na oca i majku. Duga je biblijski znak saveza između Boga i čovjeka. Čovjek je stvoren kao muško i žensko. Obitelj čine muškarac i žena koji stvaraju i podižu djecu.“ Ovo stoga jer prema ocjeni ovog suda i navedene izjave tuženika predstavljaju građansku kritiku prema nametanju homo-propagande koja je u suprotnosti njegovom svjetonazoru koji se temelji na legalnom i legitimnom stajalištu da tradicionalna i prirodna heteroseksualna bračna zajednica i obitelj ima presudan doprinos za fizičko i psihičko zdravlje članova obitelji, a osobito djece. Valja napomenuti da je zakonsko uređenje istospolnih zajednica u odnosu na

obiteljsku zajednicu muškarca i žene, novina u hrvatskom zakonodavstvu pa stoga nije moguće sa sigurnošću a niti sa znanstvenog stajališta procijeniti njezin utjecaj na sve segmente društvenih odnosa, a u kojem pravcu i tuženik iznosi svoj kritički stav u okviru svog svjetonazora i sustava vrijednosti, izražavajući mišljenje da je „okruženje za podizanje djece u istospolnim zajednicama štetno.“

34. Nadalje, imajući u vidu ciljeve tuženika od kojih je i zaštita prava pripadnika katoličke vjeroispovijesti, u kojem pravcu je viđenje tradicionalne obitelji kao temeljne čelije društva, a kao zajednice života muškarca i žene u kojoj se podižu djeca, to je prema ocjeni ovog suda nazivom istospolne zajednice kao „fake“ obitelji izrazio svoje mišljenje i vrijednosni stav u svezi obitelji za kojeg je to obitelj u skladu s naukom i poslanjem Katoličke crkve. Za takav svoj stav tuženik nalazi uporište i u odredbama Obiteljskog zakona („Narodne novine“ broj: 103/15., 98/19., dalje: ObZ) koji nema definiciju obitelji ali u članku 3. propisuje da žena i muškarac imaju međusobno jednaka prava i dužnosti u svim obiteljsko-pravnim odnosima, a posebno na roditeljsku skrb te članak 12. uređuje brak kao životnu zajednicu žene i muškarca dok je osnova za pravno shvaćanje obitelji koje uključuje i životno partnerstvo u hrvatskom zakonodavstvu propisana odredbama Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola („Narodne novine“ broj 92/14.) koji životno partnerstvo definira kao „zajednicu obiteljskog života dviju osoba istog spola sklopljenu pred nadležnim tijelom“ a isto i Europski sud za ljudska prava u presudi Schalk i Kopf protiv Austrije zajednicu istospolnih parova podvodi pod pojmom „obiteljskog života“.

35. Slijedom svega navedenog ovaj sud prihvata kao razlog isključenja protupravnosti slobodu mišljenja i izražavanja misli sukladno članka 38. Ustava. Sukladno navedenoj odredbi Ustava jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli s time da sloboda izražavanja misli obuhvaća osobito slobodu tiska i drugih sredstava priopćavanja, slobodu govora i slobodu javnog nastupa, a pravo na slobodu izražavanja jamči i Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori, broj 18/97., 14/02., 1/06., dalje: Konvencija) propisujući u članku 10. stavku 1. Konvencije da svatko ima pravo na slobodu izražavanja te da to pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice.

36. Valja istaći da se sloboda izražavanja kao jedan od glavnih temelja demokratskog društva sukladno stavku 2. Konvencije odnosi ne samo na „informacije“ ili „ideje“ koje su dobromjerne ili se smatraju neuvredljivim ili ravnodušnim nego i na one koje vrijeđaju, zaprepašćuju ili uznemiruju; (presuda Europskog suda za ljudska prava (dalje: ESLJP- Handyside v.the United Kingdom.). Naime, upravo kod potonjeg, govora koji vrijeđa, šokira ili preispituje uspostavljeni poredak, zaštita slobode izražavanja krucijalna je jer ta sloboda ne postoji ako ne uključuje i onaj govor koji izaziva zgražanje i moralnu osudu drugih, pa možda čak i većine. Takav šokantni i drugima često uvredljiv govor testira pluralizam, toleranciju i slobodoumnost, bez kojih nema demokratskog društva.

37. Međutim, iako je značajni aspekt slobode izražavanja „pravo slobode mišljenja i izražavanja misli“ to pravo nije apsolutno pa ni članak 10. Konvencije, kao ni članak 38. Ustava, ne jamče neograničenu slobodu izražavanja i ona može biti ograničena

ako se utvrdi da je to nužno u demokratskom društvu a što znači je li ograničenje slobode izražavanja prijeko društveno potrebno i je li ono razmjerne legitimnom cilju.

38. Kako bi se osigurala dosljednost i izbjeglo diskrečijsko odlučivanje pri odgovoru na pitanje koje od sukobljenih prava preteže u konkretnom slučaju i kojem od njih je potrebno pružiti zaštitu ESLJP je razvio tri razine testa koje ograničenje slobode izražavanja treba proći kako bi bilo legitimno sa stanovišta Konvencije. Miješanje mora biti propisano zakonom, mora imati legitiman cilj i mora biti nužno u demokratskom društvu, što uključuje ispitivanje postoji li velika društvena potreba za intervencijom.

39. U konkretnom slučaju ovaj sud nije našao postojanja gore navedene tri razine testa. Također, u konkretnom slučaju nije utvrđeno niti da bi miješanje u slobodu izražavanja sukladno testu proporcionalnosti bilo opravdano javnim interesom ili legitimnim ciljem kao što je zaštita prava drugih.

40. Dakle, utvrđujući da je tuženik spornim tekstom peticije kritički izrazio svoje mišljenje radi emitiranja dokumentarnog filma „Janina dugina obitelj“ koje se temelji na svjetonazoru kojeg tuženik promiče, prema ocjeni ovog suda ograničenje tuženikova prava na slobodu izražavanja nema temelja na zakonu (ZSD) a niti je razmjerne naravi potrebe za ograničenjem i nužno u demokratskom društvu, radi zaštite prava drugih osoba.

41. Naime, javno izražavanje mišljenja tuženika putem internetske peticije i stajališta koja izviru iz sadržaja Statuta tuženika koji je odobren od nadležnih državnih tijela a koji su suštinski dio vrijednosti zbog kojih je udruga „Vigilare“ i osnovana te kojima tuženik štiti i prava pripadnika katoličke vjeroispovijesti kao slobode vjeroispovijesti (članka 40. Ustava) ne predstavljaju diskriminaciju u smislu ZSD-a, već pravo kojima tuženik izražava svoje mišljenje i slobodu misli kao jedne od temeljnih ustavnih kategorija i vrijednosti zaštićene međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima te vrijednosti koja obilježavaju slobodna i demokratska društva.

42. Stoga bi ograničenje prava na slobodu izražavanja, kako to traži tužitelj prema ocjeni ovog suda bilo nerazmjerne. (predmet ESLJP - *Steel i Moris protiv Ujedinjenog kraljevstva*) i a imajući u vidu sadržaj i cilj danih izjava uz peticiju, te bi bilo povrijeđeno temeljno ljudsko pravo tuženika na slobodu izražavanja.

43. Prema stavu ovog suda činjenica da tuženik ima drugačiji svjetonazor od tužitelja te promiče potpuno suprotne vrijednosti, u demokratskom društvu ne može biti razlog za ograničavanje slobode izražavanje jer upravo zahtjevi pluralizma, tolerancije i slobodoumlja daju svakom za pravo da se o svom svjetonazoru slobodno izrazi. Sve suprotno bi predstavljalo nerazumijevanje principa demokracije i slobode mišljenja i govora i zabranu drugačijeg mišljenja, narušavanje tolerancije i slobodno iznošenje različitih stajališta i argumenata o svim pitanjima od javnog interesa.

44. Slijedom svega navedenog, ovaj sud je utvrdio da se u konkretnom slučaju ne radi o diskriminaciji u smislu odredaba ZSD-a, i to izravnoj ili neizravnoj a niti diskriminaciji uz nemiravanjem, a slijedom čega su antidiskriminacijski zahtjevi

tužitelja neosnovani, te ih je valjalo odbiti i odlučiti kao u izreci pod stavkom I. ove presude.

45. Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbi članka 154. stavka 1. i članka 155. ZPP-a, a odnosi se na zastupanje tuženika po punomoćniku sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12., 103/14., 118/14., 107/15., dalje: Tarifa) te se sastoji od troška sastava odgovora na tužbu po Tbr. 8/1 Tarife - 75 bodova, sastava podneska od 16. listopada 2020., 27. listopada 2020. i 9. rujna 2021. po Tbr. 8/1. Tarife - za svaki podnesak po 75 bodova, za podnesak od 3. studenog 2020. po Tbr. 8/1. Tarife - 50 kuna, za pristup na ročište 16. rujna 2020., 25 studenog 2020. i 22. rujna 2021. po Tbr. 8/1. Tarife za svaki pristup po 75 bodova, što uz odgovarajuću vrijednost boda i 25 % PDV te trošak pristojbe na odgovor na tužbu u iznosu od 200,00 kuna i sudske pristojbe na žalbu u iznosu od 500,00 kuna, ukupno iznosi 10.172,00 kuna. Stoga je odlučeno kao u točki II. izreke.

46. Slijedom svega navedeno valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude.

U Zagrebu 24. rujna 2021.

Sutkinja
Jadranka Travaš

Dokument je električki potpisani:
JADRANKA TRAVAŠ

Vrijeme potpisivanja:
24-09-2021
09:19:14

DN:
C=HR
O=ZUPANIJSKI SUD U ZAGREBU
2.5.4.97=e130d48523837313334303639313538
L=ZAGREB
S=TRAVAŠ
G=JADRANKA
CN=JADRANKA TRAVAŠ

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo podnijeti žalbu Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude. Žalba se podnosi putem Županijskog suda u Zagrebu, u četiri primjerka.